

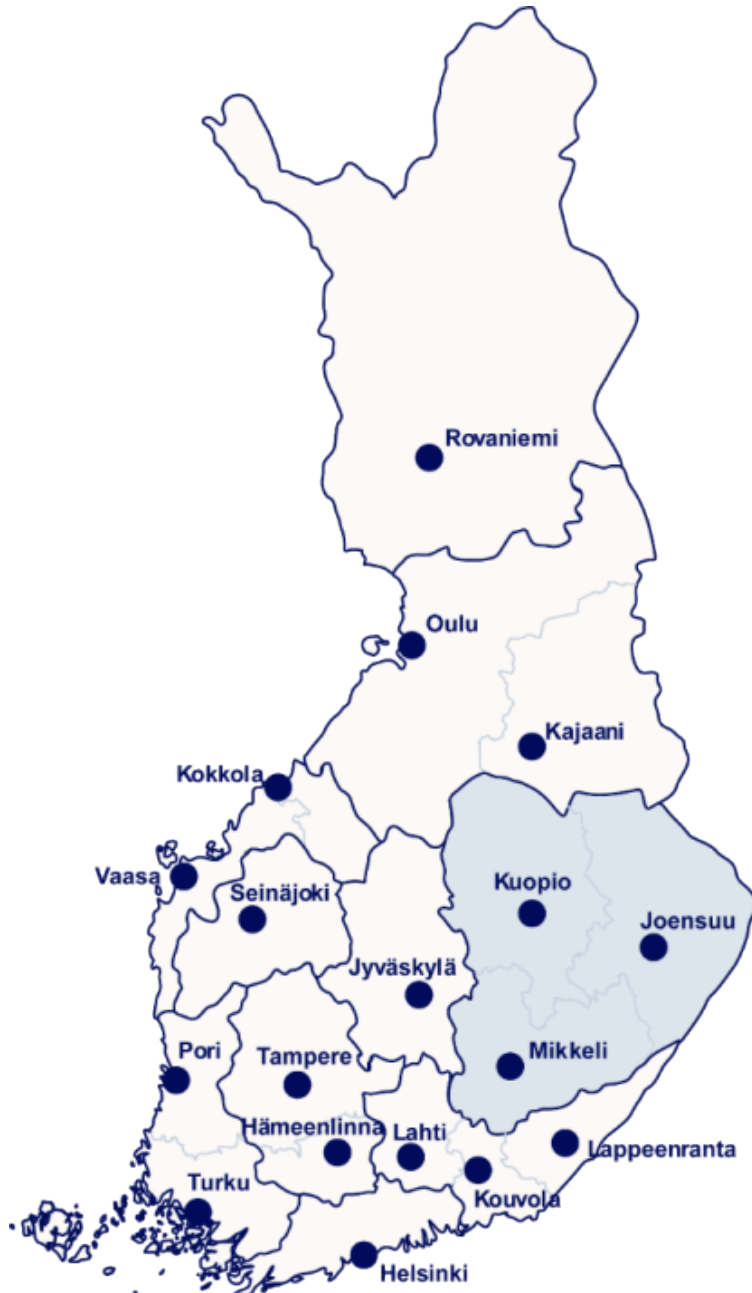
Itä-Suomen elinvoimakeskukse n tulosopimusesitys 2027

Pohjois-Karjalan MYR:n kokous 29.10.2026

Reijo Vesakoivu, strategiapäällikkö

Itä-Suomen elinvoimakeskus

- Toimialue Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnat
- Laajennetut toimialueet muiden elinvoimakeskusten alueilla
 - mehiläistalouden tuet: kaikki elinvoimakeskukset eli koko Suomi
 - kalataloustehtävät: Keski-Suomi ja Sisä-Suomi
 - vesienhoidon edistämistehtävät ja pohjavesien suojelun avustukset: Kaakkois-Suomi, pl. Päijät-Häme
 - rakennusperintöavustukset: Kaakkois-Suomi
- Toimipaikat (3 kpl) jokaisessa maakuntakeskuksessa Joensuu, Kuopio ja Mikkeli
- Päätoimipaikka Kuopio
- Noin 250 työntekijää

Elinvoimakeskusten tehtäviä

Elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen, yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto

Rahoitus, kehittäminen ja seuranta

Yritys- ja hankerahoitus, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien hallinnointi, alueiden kehittäminen

Maaseutu

Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys, valvonta

Luonnonvarat ja ympäristö

Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen, ympäristökasvatus, luonnonvarojen käyttö, vesitalous, patoturvallisuus

Liikenne

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito

Maahanmuutto

Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen

Elinvoimakeskus ja Lupa- ja valvontavirasto

Eri **ELINVOIMAKESKUS**

Alueellinen kehittäjä ja kumppani

- **Elinkeinot ja kasvu**

Edistää yritystoimintaa, investointeja, työllisyyttä ja osaamista

- **Alueellinen kokonaisuus**

Yhdistää elinkeinot, liikenteen, maaseudun, alueidenkäytön ja ympäristön kehittämisen

- **Ympäristön edistäminen**

Edistää luonnon monimuotoisuutta, vesien hyvää tilaa, ilmastotyötä ja kestävää luonnonvarojen käyttöä.

- **Rahoitus ja yhteistyö**

Rahoittaa kehittämistä ja rakentaa hankkeiden edellytyksiä yhdessä alueen toimijoiden kanssa.

YHTEINEN
ASIAKAS
JA HANKE

itykseen ja i **LUPA- JA VALVONTAVIRASTO**

Valtakunnallinen lupa- ja valvontaviranomainen

- **Laaja toimiala**

Hoitaa useiden toimialojen lupa-, valvonta-, rekisteröinti-, toimeenpano- ja ohjaustehtäviä.

- **Ympäristö ja elinkeinohankkeet**

Ympäristötoimiala kytkeytyy investointeihin erityisesti YVA-, lupa- ja valvontamenettelyissä.

- **Lainmukaisuus ja vaikutukset**

Arvioi ympäristövaikutuksia, ratkaisee lupia ja valvoo lainsäädännön sekä lupaehtojen noudattamista.

- **Yhdenmukaiset menettelyt**

Varmistaa valtakunnallisesti yhtenäiset viranomaiskäytännöt ja valvoo yleistä etua.

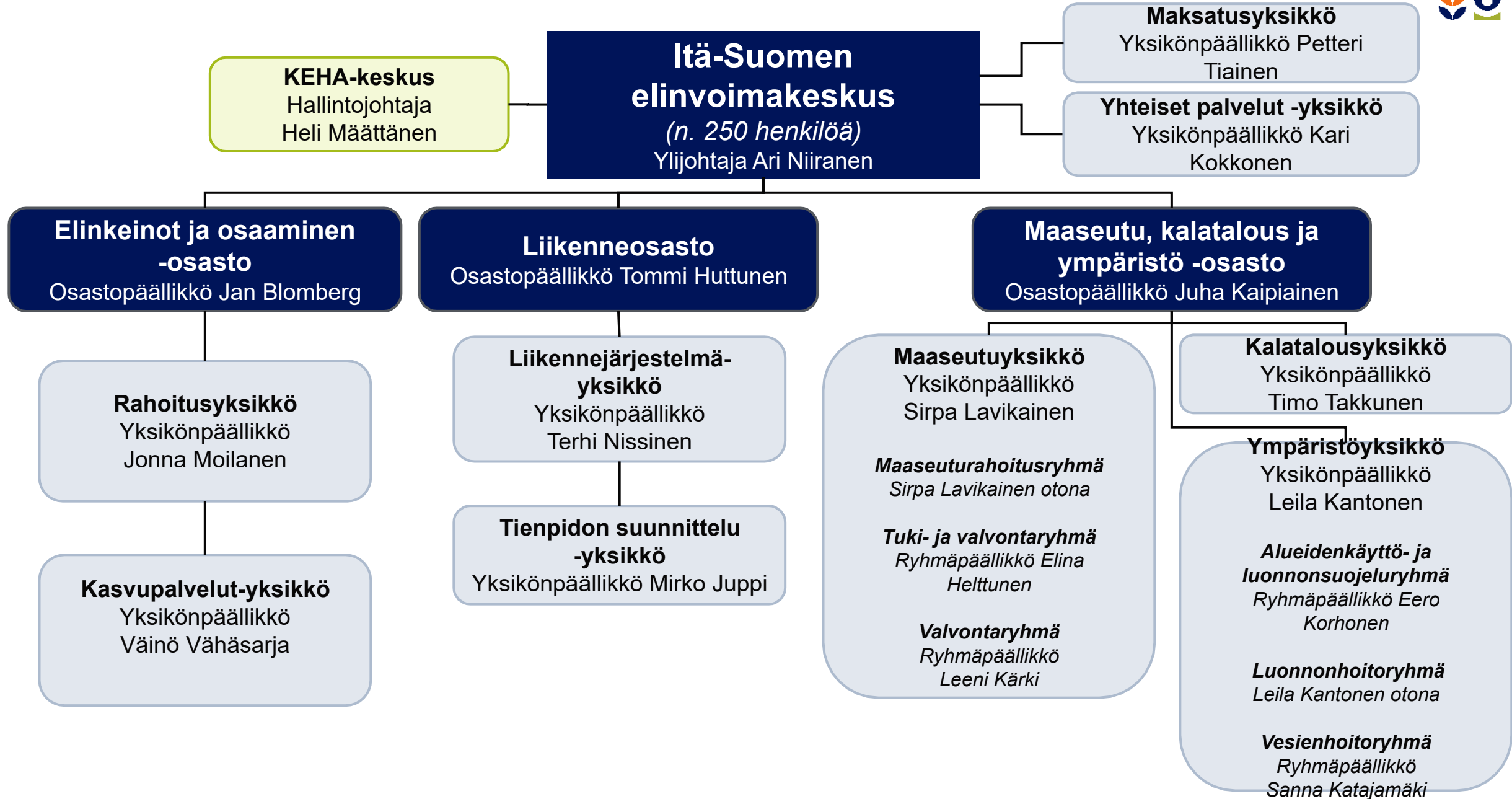
Elinvoimakeskus rakentaa kasvun ja investointien edellytyksiä. Lupa- ja valvontavirasto arvioi vaikutukset ja lainmukaisuuden sekä määrittää toteuttamisen ehdot. Sujuvuus syntyy varhaisesta yhteistyöstä ja selkeästä työnjaosta.

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kautta kanavoituva rahoitus vuoden 2025 mukaan

Tukimuoto	Etelä-Savo	Pohjois-Karjala	Pohjois-Savo	Muu Suomi	Yhteensä
Yritystuet (yritysten kehittämisavustus, maaseudun yritysrahoitus, Leader yritystuki, kalatalous)	8,9 M€	13,6 M€	32,2 M€	1,3 M€	56,0 M€
Kehittämishankkeet (ESR+, toimintaympäristön kehittämisavustus)	5,8 M€	12,2 M€	8,4 M€		26,4 M€
Liikenne (tienpito, yksityisteiden avustukset)					123,1M€
Maaseutu (maaseudun investointituki, hanketuki, nuoren viljelijän aloitustuki, puutarhatuet, luomutuet, ympäristösopimukset, neuvontakorvaus, Leader hanketuki, alkuperäisrodot ja -kasvit, mehiläistuki)	15,8 M€	17,4 M€	25,2 M€	0,6 M€	58,9 M€
Ympäristö (Helmi ja METSO, rauhoitettujen lajien korvaus, kaupunkivedet, rakennusperintö)	2,3 M€	4,5 M€	2,6 M€	1,3 M€	10,7 M€
YHTEENSÄ	32,8 M€	47,7 M€	68,4 M€	3,2 M€	275,1 M€

Elinvoimakeskusten alkuvuosi 2026

- Elinvoimakeskusten toiminta käynnistynyt sujuvasti ja palvelut toimivat
- Sopeuttamistoimenpiteet
 - sopeuttamistarve toimintamenomäärärahoilla rahoitetuissa tehtävissä **n. 15 %**
 - sopeuttamista vuodesta 2024 alkaen
 - elinvoimakeskusten ja KEHA-keskuksen vähennykset kevään 2026 yt-neuvotteluesityksessä enintään 296 henkilötyövuotta
- Itä-Suomen elinvoimakeskuksessa
 - henkilöstö noin 250, yt-neuvottelujen piirissä 150 henkilöä
 - vähennystarve yt-esityksessä enintään 17 henkilötyövuotta
 - organisaation merkittävä keventäminen, päällikkötehtävien vähentäminen kuudella
 - valmistelukeskustelut käyty, irtisanomispäätösten tiedoksiannot tehty
 - viimeisin tilanne: irtisanottavien määrä kuusi henkilöä, joista yksi uudelleen sijoitettu
 - vuoden 2027 ja 2028 talous tasapainossa, mikäli ei enää uusia toimintamenomäärärahojen vähentämispäätöksiä

Tulossopimuksen valmistelu

- **Elinvoimakeskusten yhteinen strategia ja strategiset tulossopimukset** laaditaan hallituskausittain, tulossopimuksen päivitys vuosittain
- Strateginen tulossopimus kokoaa elinvoimakeskusten yhteiset tavoitteet
- Tulossopimusesityksen valmistelussa huomioidaan yhteensovitus maakuntien kehittämisen painopisteisiin
- Sopimukset allekirjoitetaan tammikuun 2027 aikana
- **Toimialaohjaus** täsmentää osaa tehtävistä. Maaseudun kehittämiselle sekä maa- ja elintarviketaloudelle valmistellaan omat vuoden 2027 tavoitteet. Liikenteen tavoitteita sovitaan Väyläviraston kanssa.

VISIO

**Kestävää
tulevaisuutta
tekemässä
– yhdessä ja lähellä**

ARVOT

**Asiakaslähtöisyys
Asiantuntijuus
Yhteistyö**

MISSIO

**Edistämme
alueiden
elinvoimaa
monialaisesti ja
yhteistyössä**

PAINOPISTEET

- **Kestävä kasvu**
- **Varautuminen ja kokonaisturvallisuus**
- **Puhdas siirtymä**
- **Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus**

MAHDOLLISTAJAT

- Kumppanuudet, verkostot ja sidosryhmäyhteistyö
- Henkilöstö, asiakaskokemus ja viestintä
- Digitaaliset ja älykkäät prosessit
- Palvelujen tasapuolinen saatavuus ja toimivuus

**Toimintaympäristön
muutosvoimat**

Tekoäly ja älykkäät
teknologiat yleistyvät

Julkisen talouden perusta
muutoksessa

Hyvinvointi ja osaaminen
polarisoituvat

Globaali sääntöpohjainen
järjestelmä ja demokratia
haastettuina

Luonnon kantokyky
uhattuna

Tulossopimus 2027: mitä teemme Itä- Suomen hyväksi?

Elinvoimakeskus

Yritykset, investoinnit ja osaaminen

- Tuemme yritysten uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä rahoituksella, neuvonnalla ja palveluohjauksella. Tavoitteena yritykselle toimiva kokonaisuus ja selkeä palvelupolku.
- Vahvistamme yritysten, oppilaitosten ja muiden toimijoiden TKI-yhteistyötä maakuntien vahvuuksien pohjalta.
- Edistämme jatkuvaa oppimista, työ- ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa ja kotoutumista yhdessä muiden toimijoiden kanssa.
- Kehitämme yhteistä kuvaa investoinneista sekä työvoima- ja osaamistarpeista.

→ Miten varovainen talouden käänne on muutettavissa investoinneiksi, työksi ja koko maakunnan elinvoimaksi?

Itä-Suomen investointipotentiaali on merkittävä

Itä-Suomi

- Investointipotentiaali 24,8 mrd€
- 250 hanketta, joista vihreän siirtymän hankkeita 131 kpl (13,2 mrd€)

Etelä-Savo

- Investointipotentiaali 7,2 mrd€
- 68 hanketta, joista vihreän siirtymän hankkeita 34 kpl (2,4 mrd€)

Pohjois-Karjala

- Investointipotentiaali 2,9 mrd€
- 51 hanketta, joista vihreän siirtymän hankkeita 19 kpl (1,4 mrd€)

Pohjois-Savo

- Investointipotentiaali 14,7 mrd€
- 131 hanketta, joista vihreän siirtymän hankkeita 78 kpl (9,3 mrd€)

Maaseutu on yritystoimintaa, tuotantoa ja huoltovarmuutta

- Alkutuotanto, elintarvikkeiden jalostus, metsäbiotalous ja matkailu muodostavat elinkeinopohjaa erityisesti maakunnan harvemmin asutuilla alueilla.
- Maaseuturahoituksella tuetaan yritysten investointeja, elinkeinojen monipuolistumista ja sukupolvenvaihdoksia.
- Maatalouden jatkuvuus, tukien toimeenpano ja alkutuotannon varautuminen ovat myös huoltovarmuuskysymyksiä.

→ Maaseudun elinvoima on samalla kysymys yritysten jatkajista, työvoimasta ja toimivista yhteyksistä

Kalatalous yhdistää elinkeinot, ruoan ja vesistöt

- Edistämme kaupallisen kalastuksen ja vesiviljelyn toimintaedellytyksiä sekä kalataloustuotteiden kehittämistä ja vientiä
- Kestävä kalastus, vaelluskalojen elinympäristöt ja vesistöjen tila kuuluvat samaan kokonaisuuteen
- Kalataloustehtävissä Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toimialue ulottuu myös Keski-Suomen ja Sisä-Suomen elinvoimakeskusten alueille

→ Kalataloudessa yhdistyy elinkeinot ja luonnonvarojen kestävä käyttö

Liikenne on elinvoiman perusedellytys

- Tieverkko palvelee yritysten kuljetuksia, alkutuotantoa, työssäkäyntiä ja asukkaiden arkea.
 - Tienpidossa tarvitaan sekä turvallisuutta parantavia hankkeita että nykyisen verkon kunnossapitoa.
 - Itä-Suomen yhteinen huoli on väyläverkon korjausvelka, erityisesti seutu- ja yhdysteiden merkitys huomioiden.
- ➔ Saavutettavuus on keskeinen kysymys Itä-Suomessa elinvoiman edellytyksenä.

Maantiet ja korjausvelka

Koko Suomessa

- **Maanteitä** 78 000 km, mistä **päällystettyjä** noin 50 000 km ja **sorateitä** noin 28 000 km
- Maanteiden **korjausvelka** oli **v. 2017** noin **1 300 000 000 €**
- Maanteiden **korjausvelka** oli **v. 2025** noin **2 600 000 000 €**, mistä noin 2 200 000 000 € päätieverkon ulkopuolella (käytännössä seutu- ja yhdysteillä)
- Rataverkon korjausvelka 1,6 miljardia euroa

Itä-Suomessa

- **Maanteitä** 16 000 km, mistä **päällystettyjä** noin 8 500 km ja **sorateitä** noin 7 500 km
- Seutu- ja yhdysteiden päällysteistä **v. 2001** noin **14 %** oli yli 15-vuotiaita
- Seutu- ja yhdysteiden päällysteistä **v. 2025** noin **77 %** oli yli 15-vuotiaita
- Päällysteistä huonokuntoisia on noin 1 400 km, mistä seutu- ja yhdysteillä noin 1 300 km

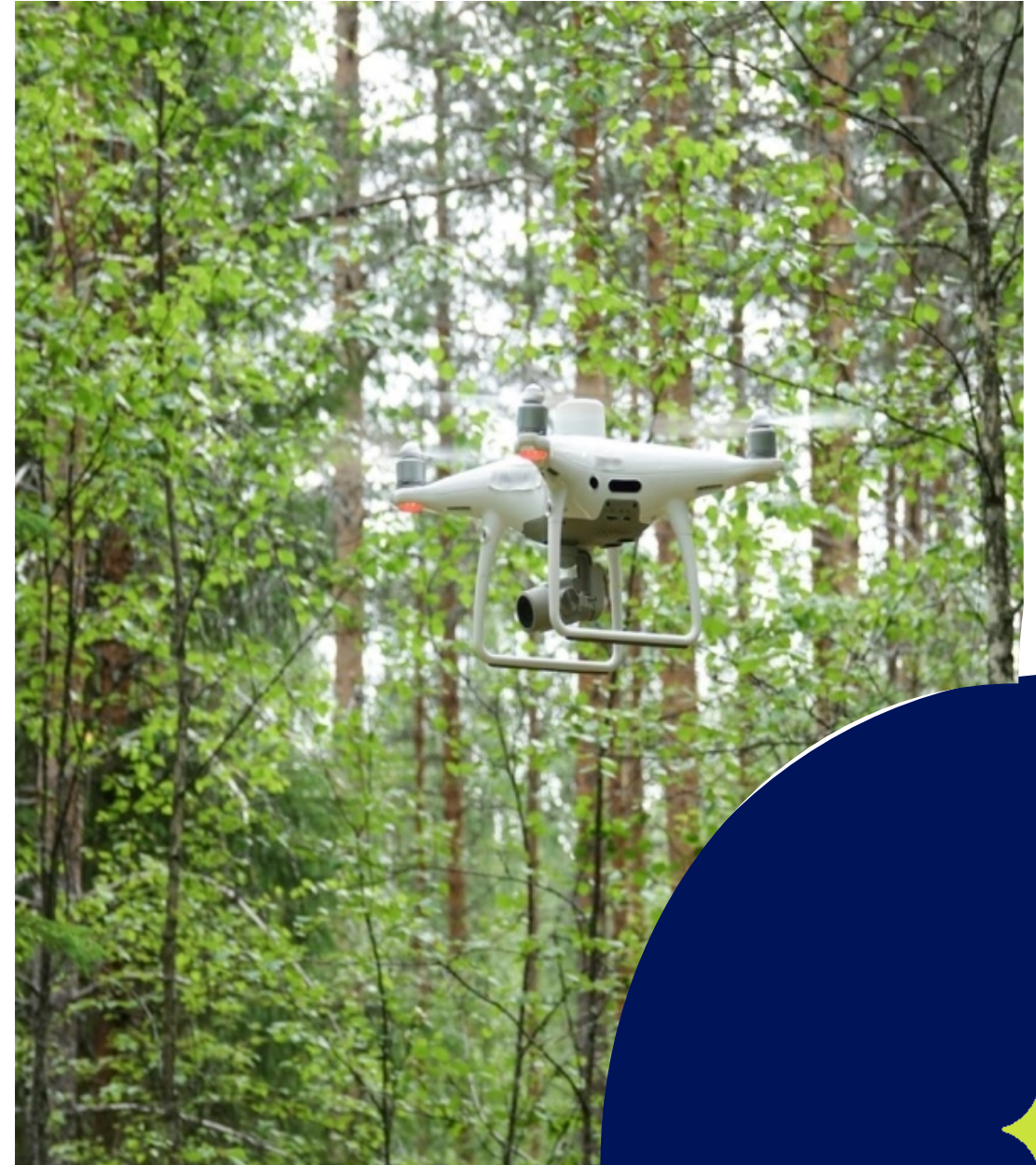
Ympäristön hyvä tila edistää elinvoimaa

- Edistämme puhtaan siirtymän ja kiertotalouden investointeja
 - Toteutamme vesienhoitoa sekä paranamme elinympäristöjä Helmi-, METSO- ja Ahti-ohjelmilla
 - Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.
 - Alueidenkäytön, liikenteen ja elinkeinoelämän näkökulmien yhteensovittaminen kuuluu yhteiseen työhön
- Investointien edellytyksiä ja ympäristön tilaa tarkastellaan samassa alueellisessa keskustelussa

Varautuminen vahvistaa toimintavarmuutta

- Kehitämme viranomaisten, kuntien ja muiden alueellisten toimijoiden sekä yritysten kanssa yhteistyötä häiriötilanteisiin varautumisessa.
- Harjoittelemme yhteisiä toimintatapoja ja hyödynnämme harjoitusten opit varautumisen kehittämisessä.
- Vahvistamme alkutuotannon ja elintarvikeketjun jatkuvuutta osana huoltovarmuutta.

Kiitos

reijo.vesakoivu@elinvoimakeskus.fi

Elinvoimakeskus